

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“; „4.50“
za četrt leta „1.50“; „2.25“
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbo brez priložene naročilne se upravnštvo ne odira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč.“

Oglasi in oznanila se račune po 8 nov vrnica v potit; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo na vadnih vrsticah.
Poslana, javna za hvala, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefran kovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo P i azzza Caserma št. 2. Odprta reklamacije o praste pokinita.

Komu je veljala demonstracija?

Na višji ukaz pozvalo je tukajšnje namestništvo mestni magistrat tržaški, da tudi ta odpošlje svoje zastopnike k komisijonalnim obravnavanjem, kojim je namen, konstatovati potrebo slovenske osnovne šole v mestu tržaškem, kakoršno želi veliko večje število starišev, nego zahteva zakon. Tržaški mestni svet bavi se je s to zadevo v svoji javni seji dne 15. t. m. Vse je pričakovalo ob tej priliki viharjih prizorov, srditih govorov in jezopolnih protestov proti nečuvni drznosti barbarških Slovencev, koji bi hoteli se svojimi zahtevami onečestiti zlatnočisti italijanski značaj našega mesta. Toda kako smo se motili! V omenjeni seji nismo doživeli ni viharjih prizorov, niti smo čuli srditih govorov, niti šumnih protestov proti nečuvni drznosti nas Slovencev, javljajoči se na najjasnejši način v tem — da živimo in da zahtevamo hrane, potrebne za vzdrževanje tega življenja. Da, to je silna drznost, ki se ne da primerno označiti, ako si tako, v kulturnem obsiru nisko nizko doli stoječe pleme usoja dihati isti božji srak, kojega diše v vsej svoji superjornosti prosvitleni italijansko-radikalni element se svojimi vzvišenimi „idejali“ — idejali, ki sicer nekako nasprotujejo avstrijskemu kazenskemu zakonu, kar pa seveda čisto nič ne moti ljudi, navdahnjene starodavno „avito colturo“. Na vrabce ne kaže streljati s topovi in „veliki“ možje nimajo navade izpodtikati se ob takih malenkostih. A naša gospôda so sami „veliki možje.“

Ker smo rekli, da ni bilo šumnih protestov proti pozivu namestništva v zadevi slovenske šole, utegne morda kdo misliti, da so se spokorili gospôda na magistratu uvidevši potrebo slovenske osnovne šole in uvidevši krivico, koja so provzročali slovenskemu mestnemu življu s svojim strastnim nasprotovanjem. Pobjljšali? O ne: mi, ki tu živimo, ki sledimo slednjemu

koraku naše mestne gospôde, ki smo jim že pretipali jetra in obisti, ki jim poznamo nprav notri do najkrivnejše gube njih vročega srca: mi vemo, da je neugasno njih nasprotstvo gledé na napore slovenskega življa po narodni jednakopravnosti in da za nas Slovence, kadar koli bi hoteli trkati ob vrata našega mestnega zbora, veljajo besede: lasciate ogni speranza — in to do onih dob, dokler ne zasedejo kurulskih stolov v mestni palači drugi možje, drugačnega srca in mirnejše krvi.

Šum njih protestov sicer nismo čuli proti zahtevi Slovencev. A protestovali so gospôda vender-le: sicer mirno, a odločno, brezobzirno in — cinično do skrajnosti.

Vsprejeli so namreč — kakor smo že javili v poslednji številki — z vsemi proti glasovom okoličanskih zastopnikov in jednem glasu na desnici nastopni predlog šolskega odseka: „Ker obstoje v naših predmestjih slovenske šole, koje morejo brez vsake težave obiskovati otroci slovenske narodnosti, bivajoči v mestu, ali pravo za pravo na periferiji mesta, in se gotovo ne pokaže potreba osnove slovenske šole v mestnem obseju, je šolski odsek tega menenja, da mestni svet ne odpošlje nobenega zastopnika k tem komisijonalnim obravnavanjem.“

Gospôda zanikujejo torej dvojno: 1. potrebo slovenske šole in 2. ekzistencijo Slovencev v mestu samem. Ako trde tako apodiktčno, da se pri komisijonalnih obravnavanjih ne pokaže potreba slovenske šole v mestu, čemu imajo torej, uprašamo, tolik strah pred obravnavanjem, čemu se branijo odposlati svoje zastopnike?! Vsaj jih čaka le sijajen triumf nad slovenskimi zahtevami, ako vedo za trdno, da se ne pokaže potreba slovenske šole!

O drugem delu zanikanja v omenjenem predlogu šolskega odseka, odnosno o trditvi, da Slovenci žive le ob periferiji mesta, niti ne govorimo na razsežno,

ker ve vsakdo, ki je le en sam dan preživel v Trstu, da ta trditev je bosa. Nedavno temu je, ko smo naglašali neoporečno istino, da smo Slovenci prevažen činitelj v prometu mesta tržaškega, ker naši ljudje delujejo v vseh strokah javnega življenja: na uradniškem polju, kakor tudi v obrtni, trgovski in delavski stroki. Ako trdimo, da živi našega življa v mestu samem do 30.000, izvestno nismo posegli previsoko; potem pa sodi razsodni svet, koliko veljave ima trditev italijanske gospôde, da Slovenci žive le ob periferiji mesta. —

Isto veljavo ima tudi trditev, da otroci mestnih starišev brez vsake težave lahko obiskujejo šole po okolici.

Ničevo to trditev ovrgli smo že stokrat in je to večno pehanje mestnih otrok v okoličanske šole naravnost neslano. V prvo so vse okoličanske šole — izvzemši rojanske — po jedno do dve h ur oddaljene od mesta in bi bilo uprav nečloveško zahtevati od mestnih otrok, da bi dan za dnevom merili tako dolgo pot; in drugič so okoličanske šole prenapolnjene z lastnimi otroci. Ali čemu bi se razgrevali, ko vemo, da je gospôdi vse to tako dobro znano, kakor nam; ko vemo, da le iščejo vzrokov in izgovorov, da bi prepredili vresničenje najprisdneje želje tržaških Slovencev.

Gospôda računajo na to pozitivno, da brez njih sodelovanja ostanejo obravnavanja brezuspešna, ker imajo uprav oni vse potrebne podatke v rokah. Do nas je torej, da se vztrajnim in neutrudnim zahtevanjem staremo trmoglavost nasprotne nam gospode in da paralizujemo njih fino zasnovane nakane. Vztrajnosti pa nam treba, kajti zelo mogoče je, da ne bi bilo všeč le gospôdi v mestni hiši, ako se zavleče ta zadeva, ampak tudi drugim krogom, ki soglašajo z mestno gospôdo, a ne smejo tega kar naravnost pokazati.

za goste. Pri mizi je sedel Srečko z gospo. Obrnjen je bil uprav nasproti vratom. Ko sva stopala mimo vhoda, ozrl se je v naju, in tudi Vijola ga je pogledala. Potem se je pa tesneje oprijela moje roke, pospešila korake, in kmalu sva bila v sednji sobi, kjer jo je čakala večerja. Tu naroči gostilničarju potrebno za odhod in pa tudi to, da ne sme nikomur povedati, da je tukaj.

Ko sva bila sama, začne skoro sočutno:

„O, kako je revna!“
— „Tudi on se je močno izpremenil!“ — pristavim jaz.

„Nikakor ne morem ostati tukaj. Nočem mu kaliti sreče.“ Tako je govorila; v glasu se je pa poznalo, da ji je za veliko izgubo. Nesrečna Vijola!

Solze so ji blestele v lepih očeh, ko sva se poslavljala.

„Na svidenje, na svidenje drugo leto, če ne bo njega,“ rekla je, ko sem že odhajal. Drugo jutro je ni bilo več na skupnem izprehodu mej letoviščniki. Stojilo se mi je po nji.

Kakor druga leta tako smo tudi potem sproveli jesenske počitnice. Naši letoviščniki so bili živahni kakor navadno, ženske včasih celo preveč glasne. Njih

To postopanje radikalne gospôde nas ni presenetilo nikakor; slabi poznavalci razmer in ljudi bi bili, ako bi bili česa družega pričakovali. A tudi postopanje takozvanih „konservativcev“ — a po našem menenji ni mogoča hujša profanacija pojma „konservativcev“, nego je ta, ako si take vrste „politiki“ nadev-ljejo ta pridevek — nas ni presenetilo: ostali so zvesti sami sebi ter pokazali so vnovič, da zaslužijo v polni meri naslov „politisches G...“, s kakoršnjim jih je nedavno označil razumen slovensk mož. Glasovali so kot jeden mož — izvzemši barona A l b e r j a, kojemu vsa čast! — proti opravičeni zahtevi Slovencev in proti pravici, a vsaj toliko takta in pravicoljubja bi bili smeli po vsej pravici pričakovati od konservativne in zajedno tudi vladne stranke, da ne bi bila kar a limine odklonila naše zahtevo, ampak da bi jo bila dala vsaj preiskavati. S tem je pokazala vnovič, da stoji glede „prijaznosti“ do nas Slovencev na isti višini, na kateri stoje italijanski radikaleci.

Hočete-li drastičnega dokaza o kakovosti teh „politikov“? Jeden naših okoličanskih poslancev je izrekel v pogovoru z nekim „konservativcem“ — pristnim tipom tržaških konservativcev —, vrisvšem se po glasovanju, svoje menenje, da treba smatrati vseh glasovanja kot demonstracijo proti tržaški vladi.

„O ne“ — posegel je „konservativce“ brž in odločno v besedo — „ne proti tržaški vladi, pač pa morda proti ministerstvu!“

Izrek ta zasluži, da ga pribijemo na javnem odru, ker je jako značilen. Sto in sto misli se nam podo po glavi ob tem izreku, a menda čitateljem našim tudi, ker so javna tajnost. Vse te misli pa prevladuje prepričanje, da se razmere v Trstu jako gnjile. Kako ne: vsaj imamo v Trstu vladno stranko, ki demonstruje proti ministerstvu!!!

krik in vik — seveda mestni ljudje ne poznajo naših finih manir o spodobnosti — me je mnogokrat motil v mislih, mnogo-kedaj tudi v sanjah. Zanimali me pa niso; le jedini Srečko je bil po nekoliko moj objekt opazovanja. Ako hoče človek res kako stvar temeljito opazovati, mora jo objektivno. Tega pravila sem se držal in redkeje zahajal mej tujce. Rajše sem je opazoval od daleč.

Dasi sva se s Srečkom od prej poznala, vendar — ne vem ali sem mu bil jaz drugačen ali me ni hotel poznati — se nisva tu, kakor pravimo, „oficijelno“ poznanila. On se ni približal meni, jaz ne njemu.

„To mi ni v žep, ne iz žepa“, mislil sem si, kakor smo dandanes strašno navezani na „vile in grablje“. — Opazoval sem včasih Srečkovo soprogo, ko je njemu ob roki sloneča tožila notranjo bol. On jo je tolažil s skoro vidnim strahom v bodočnost. Hrupnih zabav drugih tujcev se navadno nista udeleževala. Bolezen, neozdravljiva bolezen je mej dvema človekoma pravi Damoklejev meč, kateri drži nad glavama obema — mrzla, neizproсна smrt. Trpita pa oba: bolnik ponaša voljno ali nevoljno svojo bolezen in nestrpnost trpečega druga.

PODLISTEK.

Z letovišča.

Novelica, spisal Slavoljub Dobrávec.

(Dalje)

Kmalu potem sva se ločila.

Minilo je nekaj dni, da se nisva videla, ne sešla. Vijola ni iskala moje družčine, jaz ne njene. Slišal sem, da hodi večinoma sama, le tu in tam je videti z neko prijazno ji obiteljo.

Vijola je imela o človeški sreči povsem zdrave pojme. Le neuspeh prve ljubezni se nikakor ni dal spraviti v primeren sklad z drugimi razori. Njeno mehko srce se nikakor ni moglo udati še kakšni nadi o lastni bodočnosti. Samo sebe je zmatrala nekako pomožnim članom družbe človeške.

Nekega dne, ko Vijole ni bilo doma, pridrdra v vas gosposka kočija, kakoršnjih je v tem času mnogo. Ustavi se pred znano gostilno „pri črnem orlu“. Iz kočije stopi lep, mlad mož — nihče drugi kot Srečko — in pomaga svoji ženi na tla. Videti je bila še bolj kot navadno blede. Morala je biti bolna. Ker je bilo še pred poldnem, naroči Srečko kosilo, za-se vrček piva, soproga pa ni hotela ničesar.

Jaz grem iskat Vijolo.

Prav ustrašila se je, ko ji povem, da je ona tukaj. Jedino z namenom, da si olajša srčno boleat, preselila se je za nekaj časa v to prijazno slovensko vasico. Sedaj je pa videti, kakor da jo usoda zopet proganja. Že zaceljene rane se zopet odpirajo, žalni spomini oživljajo — tuga, strast, jeza, obup in brezkraina vznemirjenost pretresa ji dušo.

V srce se mi je smilila nesrečna Vijola. Ustnici sta se ji lahno tresli, obledele je nenavadno in vsaka žilica je kazala živo vibracijo.

„Jutri pojdem strani!“ reče odločno. „Sama svoje smrti ne morem gledati.“

Tolažil sem jo kolikor je bilo mogoče. Človeku, ki ravna vse s premiselkom, je pač težko usiljevati svoje nazore. Tudi se mi je zdel njen položaj, njeno razmerje z njim tako, da le z odsotnostjo izogne opasnim posledicam.

Ko sva prišla zvečer od navadnega izprehoda pred gostilno, poprosi me, da bi jo spremlil tudi notri.

„Še jedenkrat ga moram videti, potem si izbrišem podobo njegovo na veke iz spomina,“ govorila je odločno, a glas se ji je tresel.

Šla sva skozi vežo mimo odprte sobe

Sedaj vemo, komu je veljala demon-
stracija, sedaj vidimo . . . ne ne, zavr-
šimo hitro, ker bi se utegnili razvneti.

Interpelacija

posl. Volariča in tovarišev do visoke vlade,
predložena v seji deželnega zbora v Poreču
dne 12. marca 1892.

(Dalje.)

Že leta 1252. obrnili so se Benedik-
tinci sv. Nikolaja v Omišlju do Inocenca
IV., proglašena „diko kanonistov in oče-
tom prava“, da se oni ne morejo učiti
latinskega pisma, da so Slovenci in da
imajo svoje slovensko pismo, proseči ga,
da jim dovoli službo božjo vršiti sloven-
skim jezikom a rimskim obredom, kakor
so poprej delali oni in njihovi očetje; in
papež jim je to dovolil, kar je leta 1248
dovolil tudi škofu senjskemu in pozneje
škofu krškemu, ko je tudi ta vsled dr-
nega vznemirjenja prosil dovoljenja. (Thei-
ner Mon. Sl. merid. pag. 79.)

V obče sta se slovenski cerkveni
jezik in glagolsko bogoslužje od 12. do
16. veka razširila povsod mej Hrvati za-
padne cerkve in sta cvela po vsej današnji
Istri, kakor nas uče zgodovinski podatki.
Poleg glagolita Clozianus iz početka XI.
stoletja imamo mej starimi rokopisnimi
misali in brevijarji one v Vrbanju iz XIV.
in XV. stoletja; misal kneza Novaka iz
leta 1368., pribavljen v letu 1405. za cer-
kev sv. Helene in sv. Petra v Nugli. Saltir
Petra Frasića iz Lindara iz leta 1463;
zgodovina se spominja Evangelistarja gla-
golskega, na kojega so prisegli frankovski
kralji v Rimsu, prvega v Benetkah leta 1483
tiskanega misala glagolske cerkve Ric-
manjske, a iz poznejših časov imamo jih
tiskanih večje število, da ne govorimo o
škofiji krški, kjer se glagola še danes, v
Krkačevih, v Toru (Torre) itd. Vide: „Die
österreichisch-ungarische Monarchie in Wort
und Bild — Küstenland und Dalmatien
str. 234.“

V tej dobi bila je tudi glagolica je-
dino sredstvo pismenega občevanja in je-
dina oblika književnega življenja, ter se
je pisalo glagolskim pismom in v živečem
hrvatskem jeziku tudi vse ono, kar ni
sodilo za crkveno porabo: poleg krstov,
porok in pogrebov tudi zaklade, ustanove,
pogodbe in oporoke. Najbolji dokaz temu
je „Razvod istarski“ iz leta 1257, ohranjen
v prepisu iz leta 1546, o delanju nekaterih
občin grofa pazinskega, patrijarha oglej-
skega in beneške republike, koji „Razvod“
se sklicuje na 12 sličnih dokumentov, kojih

Približala se je doba, ko odlete prve
lastovke iz naših krajev. Tožno se zbirajo
tropoma na vaškem zvoniku, obletavajo ga
še v slovo in slednjič odlete na topli jug.
Z njimi se začnejo izgubljeni i tujci. Tedaj
je odšel Srečko s soprogo. Ni mi znano,
ali mu je kdo kaj povedal o meni, ali sem
se mu zdel naposled vendar le znan. Zad-
nji večer pred odhodom stopi k meni, pove,
kdo je in me prav uljudno upraša, če vem,
kje je zdaj Vijola.

Rezek odgovor mi je bil že na je-
ziku, vendar se premislim in odvrnem, da
pač vem, a kaj hoče nesrečni deklici, ko
ji ni več pomoči. Tajno bolest je sicer
mogoče prikrivati, toda kakor znotraj pro-
padajoče hiše tudi zunaj ni lahko rešiti
propada, tako tudi ni mogoče vedno tajiti
znakov notranje tuge.

Rekel mi je, da jo je prvi večer o
svojem prihodu videl z menoj, a potem
ne več. Kam je zginila?

Z različnimi mislimi in različnimi ob-
čutki sva se ločila.

Drugo jesen je srpanova soparica zo-
pet spravila k nam mnogo tujcev. Notranj-
ski zrak mnogim ugaja, in hlad poletnih
večerov je zares vabljiv. — Gledali smo,
da li so tujci taki in tisti kot druga leta.
Jaz sem iskal mej njimi Vijole. Ni je bilo.
(Dalje prih.)

prvi poseza v leto 1027; drugi razvod iz
l. 1395 določuje meje mej Mošćeniciami in
Kazljaki; statut otoka Krka iz leta 1388,
boljunska kronika iz dobe 1451. do 1622.
V Raklju se nahaja glagolskimi slóvi pi-
sana oporoka tamošnjega duhovna iz leta
1551, a občina barbanska ima dve oporoči
duhovna Jurija Bedinića iz XVI. stoletja
in v inventarju one cerkve omenjene so
štiri ilirske knjige, pisane na pergamentu.
Sličnih listin in oporok imamo v Lovranu,
v Dolini, v Kraju, Mošćenicih itd. (Öst.
Ung. Monarchie l. c. str. 241. in 242.) in
po otocih bile so vse stare listine in opo-
roke v izvirniku pisane glagolskimi slóvi
in povsod naletimo na javne beležnike,
ki so rabili izključljivo glagolico.

Omenimo naj le, da obstoji „Libro
I. testamenti e scritture di Don Nicolo e
Don Zvane Karstinić primi parochiani e
primi nodari illirici di Lossingrande degli
anni 1520“, pa „Libro II. testamenti e
scritture di Don Zvane Božičević parro-
chiano ultimo di Lossingrande fu illirico
nodare 3. principiato l'anno 1605“. Ivan
Božičević je bil v Velikem Lošnju zadnji
notar, ki je pisal glagolski, kajti čitamo,
da je blagopokojni Sereniasime čreski in
lošnjiški knez Jeronim Zane dne 1. de-
cembra zabranil upravitelju bratovščin,
osebito v Velikem i Malem Lošnju, uknji-
ževati račune glegoleki, pod globo od 100
lir. Cerkvinih matie, pisanih glagolskimi
slóvi, imamo skoro po vseh duhovnijah
škofije krške, a bilo jih je tudi po ostali
Istri, in še danes nahajajo se po nekod
odlomki takih matie, kakor n. pr. u Taru,
pred pragom mesta poreškega; glagolskih
urbarjev imamo v sv. Antonu iz leta 1548,
v sv. Roku iz leta 1603, v Boljuni 1576,
1604 itd. A glagolskih spomenikov imamo
poleg najstarejšega v opatski cerkvi sv.
Lucije v Baški, postavljenega početkom
XII. stoletja v spomin darovnice Zvoni-
mira, kralja hrvatskega, povsod po Istri,
v območju mesta tržaškega in po Goriškem.

Naši stari glagolasi po Istri niso niti
poznali latinice, ter so pisali in uradovali
izključljivo v hrvatskem jeziku, pisanem gla-
golskimi slóvi.

Tako nahajamo v spisih kanoniškega
pregledovanja Valerije de Ponte „visitatoris
apostolici“ iz leta 1647 po Čresu in Lo-
šnju podpise duhovnikov selskih duhovnij
v glagolici in vidimo, da se jim ukazuje
izrečno, da si priuče latinska slóva. Tako
se je podpisal glagolski župnik veliko-
lošnjiški: „Ja Don Matiji Božičević poterdil
kako zgora“, in župnik malološnjiški: „Ja
Don Matiji Blagaja potvarjujem kako
zgora“, pa tudi izključljivo vsi njihovi ka-
pelani in ostali mestni duhovni. V proglasu
kanoniškega pregledovanja od 25. janu-
varja 1647 zaukazuje mej drugim isti „Vi-
sitor“, da se naroči vsem duhovnikom,
da prinese v Čres odnosno v Osor „il
messale illirico reformato, il breviario, il
rituale romano illirico, la dottrina christiana“,
pa na pr. se opazja za župnika veliko-
lošnjiškega, da je donesl knjige rojenih,
poročenih in umrlih, ter „constitutiones
syndales in illiricum versas et quaedam
decreta localis visitationis 1624“, a inven-
tar lošnjiških, kakor tudi ostalih cerkv,
priklopljen glagolskimi slóvi, pisan v Br-
seču, Mošćenicih, Lovranu, Kastvu, Ve-
princu in po otocih bili so ladanjski ka-
pitelji, koji so izključljivo rabili glagolico
pri bogoslužju; a Josip Pastrič, škof splet-
ski, naštel je še v 18. stoletju v poreški ško-
fiji 19 izključljivo glagolskih duhovnij.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

V deželnem zboru nižje-
avstrijskem vršila se je dne 16. t. m.
jako zanimiva debata, koja nam je poka-
zala, kako sodijo celo pametni Nemci o
nemškem Schulvereinu. Šolski odesk

je predlagal namreč, da se imenovanemu
društvu tudi za leto 1892 dovoli subven-
cija 2000 gld. iz nižjeavstrijskega dežel-
nega zaklada. Temu predlogu so se odločno
uprli poslanci Schneider, dr. Schei-
cher in dr. Lueger. Prvi je rekel, da
nemški narod potrebuje v prvi vrsti ob-
rambe proti — židovstvu. Ker pa ima to
društvo ravno nasprotno namene, odklanja
govornik subvencijo. Zanimivo za nas je
govoril dr. Scheicher naglašajoč, da
se to društvo vedno izogiblje uprašanju,
katere narodnosti so otroci,
obiskujejo o njega šole. Dr. Lueger pa
je rekel, da je liberalna stranka to druš-
tvo pretvarila v političko društvo. Prišlo
je tako daleč, da kdor pripada nem-
škemu Schulvereinu mora biti pristaš ži-
dovsko-liberalne stranke. Govornik je proti
subvenciji zato, ker je nemški Schulverein
eminentno političko društvo, ker se porab-
lja njega organizacija za namene liberalne
stranke in ker ni dovoljeno, da se javna
sredstva porabljajo za strankarske koristi.
Društvu je tudi namen olehčati breme
bogatih fabrikantom. Nemški Schulverein
je židovsko društvo, ne pa obramba nem-
škemu narodu. Večina je seveda dovolila
subvencijo vzlic tem britkim resnicam.
Veseli nas pa vendar-le, da se včasih naj-
dejo ljudje, ki govorijo resnico.

V Zagrebu so se pričele dne 16.
t. m. občinske dopolnilne volitve. Tega
dne je volil III. razred I. okraja. Agitacija
je bila silna, ker sta si stali nasproti opo-
ziционални stranki. Zmagali so „Obzoraši“.

Vnanje države.

V italijanski zbornici se vrši
proračunska debata. V seji dne 17. t. m.
upirala sta se ministerski predsednik Ru-
dini in vojni minister proti temu, da bi
se hotelo štediti pri proračunu za vojno.
Rudini je rekel, da vnanja politika je sicer
mirna, a bodočnost se ne dá niti za jedno
samo leto naprej označiti. Zbornica je potem
vsprejela dnevni red, izrekajoč zaupanje
vladi. — Istega dne je predložil Rudini
postavni načrt o izvrševanju klav-
zule o vinskih carinah v trgo-
vinski pogodbi z Avstro-ogersko.

Srbaka skupština vsprejela je
deklaracijo Milanovo po 5. turni debati.
Kako sodi javno menenje o Milanu, priča
nam nastopna „objava“, koja je bilo čit-
tati po vogalih mesta beligradskega: Danes
se prične v poslopji skupštine pod vod-
stvom skupščinega eksekutorja Božića javna
dražba široke vesti, nekdanj apoštovanega
imena, čuta do časti, očetovskih pravic,
patriotizma in spomina na „gloire“ slavne
dinastije ter na preteklost posebnega za-
pravljalca. Vse skupaj se boče ponujalo
za dva milijona! Narod! Ti moč Obreno-
vičev, ti poplačaj vse to!

Znano je, da dunajski listi dolže
vedno le Rusijo, ako se doli v Bolgariji
kaj neprijetnega prigodi. Na vsem je kriva
Rusija. Na tako obrekovanja odgovarja
„Novoje Vremja“, da ako bi hotela Ru-
sija ostaviti politiko nevtikanja ter se po-
služevati sredstev, kakoršne jej vedno
podtikajo Stambulat in dunajski listi, bi
se bile stvari v Sofiji že davno drugače
zasukale. Stambulat in družba naj makari
počijo od jeze ter naj sipljejo tisoče in
tisoče taci obrekovanj, v Rusiji izvestno
ne napravijo nikacega utisa.

DOPISI.

V Gorici, dne 16. m. c. [Izv. dop.]
Čenjenim čitateljem „Edinosti“ je znano,
kako so rogovili ločniški Furlani pri otvo-
ritvi slov. šole v Ločniku.

Skušali so zvijačo in grožnjami pre-
motiti in prestrašiti slovenske stariše, da
ne bi pošiljali svojih otrok v slov. šolo.
Ko jim je to izpodletelo, spravili so se na
otroke, ter jih zaničevali in na poti v šolo
ustavljali, da so morali večkrat po ovinkih
priti v šolo ali pa še celo se vrniti domov.

Marsikaj so morali ubogi otroci prestat
od surovih furlanskih pobalnikov! Drznost
in zvijačnost furlanska šla je še dalje, da
bi dosegla kak uspeh.

Pritožili so se nekateri voditelji fur-
lanske stranke v Ločniku naravnost na
ministerstvo, češ, da so v slovenski šoli
furlanski otroci, katere se je proti volji
starišev upisalo v to šolo. Preiskava je
pak pokazala, da je baš nasprotno resnično,
da je namreč v laški šoli še mnogo slo-
venskih otrok, katere so premotili furlanski
rogovileži deloma z zvijačo, deloma z gro-
žnjami, češ, da jim odpovedo stanovanja,
da bodo morali slovensko šolo Slovenci
vzdrževati itd.

No, vse to jim ni nič pomagalo. Tudi
surovo, ostudno zmerjanje in zabavljanje
po cestah in javnih krajih proti Slovincem
jim ne prinese družega, kot diplomo skrajne
surovosti in neotesanosti.

V zadnjem času pa so še posebno
jasno pokazali svojo „avito kulturo“,
„omiko“ in „prijaznost“ do slovenske šole
s tem, da so namazali po noči že dvakrat
šolska vrata s človeškim blatom.

S tem so pač res vendarli svoja dela
in dejanja. Zares ponosni smete biti Fur-
lani v Ločniku na svoja dela; jasno in
očitno ste pokazali, za kaj ste dobri: za
mazanje i malanje z lastnim blatom. Pfuj,
„sangue blu“ italijanska! In potem hočete
še nam ponujati svojo umazano omiko!

Slovinci! tu imate vzgled, kako vas
ljubijo Lahi, in vendar koliko jih je še
med našimi ljudmi, ki v svojej pohlev-
nosti in ponižnosti molče k vsemu izzivanju
in zmerjanju laških surovežev; koliko jih
je, ki se celo poslužujejo laškega jezika v
zasebnem življenju in vse to iz zgolj po-
nižnosti! Naj bi se vam že enkrat odprle
oči, predragi rojaki, da bi prav spoznali
pravo in krivo, da bi v resnici začeli lju-
biti svoj mili slovenski jezik in svoj narod.
Dan na dan vidimo in slišimo samo na-
silstva in surovosti od naših nasprotnikov,
ki bi nas radi kar čez noč ugonobili in
vendar se mi še družimo z njimi! S ta-
kimi pokvarjenimi suroveži ne imejmo ni-
kake zveze, do njih nikakih obzirov.
„Z volkovi jo treba tuliti“ in „klin s kli-
nom“, — to naj nam bode geslo.

Različne vesti.

Imenovanje. Namestnik tržaški kot
predsednik deželnega finančnega ravnatelj-
stva je imenoval finančnega koncipista Jo-
sipa Tomažića finančnim komisarjem,
konceptne praktikante: Josipa Laha,
Artura Covačiča in Jakoba Peder-
zollja finančnimi koncipisti.

Iz deželnega zbora isterskega. IV.
seja dne 15. marca 1892. Po pročitaniu
zapisnika pokara predsednik one poslance
manjine, koji so v poslednji seji razžalili
njega in zbor. Potem je interpeloval dr.
Laginja, kar smo že javili v poslednjem
listu, deželni odbor in vlado o uprašanju
podeljevanja štipendijev. V ime deželnega
odbora odgovoril je odbornik Cleva, da
na interpelacijo ni možno odgovoriti, ker
je sestavljena v neslužbenem jeziku. Ista
usoda je zadela interpelacijo poslanca Fle-
gota, tičočja se imenovanja občinskega
zdravnika v Buzetu. Predsednik je potem
priobčil razne došle uloge. Potem so prešli
na dnevni red. Pri točki: Utok nekaterih
občinarjev iz Vrsara in Fontane proti od-
loki deželnega odbora, s katero se dozvo-
ljuje posojilo občini Vrsar za gradnjo šole,
je govoril dr. Laginja. Pri jedni točki prišel
je do besede tudi posl. Volarič ter je
zaključil svoj govor z izjavo, da ostaja pri
tem, kar je zadnjič govoril, vzlic ukoru
predsednika. Po dovršenem dnevnem redu
je naznanil predsednik, da dan in dnevni
red prihodnje seje naznani poslancem pis-
menim putem.

„Na mesecu“. Na kakšnem „niveau“
časnikarske dostojnosti stoji večina tržaških

italijanskih listov, je znano že v obče. V tem časopisi ne najdete ni iskric pravice, kakor tudi srama ne. Pojma o dostojnosti nimajo v svojem slovarju. Plazijo se ti ob tleh, ker se v svoji nebrzdani strasti, sodeč o svojem bližnjem, nikakor ne morejo popeti na količkaj vzvišenejši etični stališče. Pokoreči se svojim divjim instinktom, so toli zaslepljeni, da niti ne slutijo, kako ostudno je njihovo postopanje vsakemu poštemu in nezdivjanemu človeku. Se svojo brutalnostjo ponašajo se še skoro neverjetnim cinizmom, češ: glejte nas, kaki kaveljni smo! Žal, da je tržaško občinstvo samo že toli pokvarjeno, da mu izredno prijajo taki izbruhi. Žal, da se je oprijela ta popačenost tudi jednega dela slovenskega občinstva, ónega dela namreč, ki meni, da ne bi mogel živeti, ako ne bi dan za dnevom polagal svoj dar na žrtvenik časnikarske demimonde s tem, da kupuje, čita in podpira take baže liste. Zavedne naše rojake nižjega stanu prosimo, da porabijo ves svoj vpliv tam, kjer je mogoče preprečiti kuženje našega ljudstva potem časnikarstva. — Podlosti svoje niso mogli potajati tržaški italijanski listi tudi ob priliki, ko je prišla zadeva slovenske osnovne šole pred mestni svet.

Kakor za stavo bruhali so svoj strupeni srd na nas Slovence dolžeč nas arogance, predznosti in Bog ve kakih pregreh. Da znano poluuračno strašilo ni zastajalo ni za las za drugimi srditeži, razume se ob sebi.

Neki list se je celó popel do gorastnega izreka, da naj si Slovenci snujemo šole „na mesecu“, ako jih hočemo imeti. Ne z razlogi, ne z dokazi pobijajo naše zahteve, ampak z neslanimi šalami bi hoteli spraviti raz dnevni red toli važno upravljanje. S takimi podlostmi se mi nikakor ne damo ugnati v kozji rog i uverjeni naj bodo, da ne hodemo mirovali, dokler ne dobimo svoje šole ne „na mesecu“, ampak v mestu tržaškem.

Številke, ki imenujejo. V „Slov. Narodu“ čitamo preveselo vest, da bode družba sv. Mohorja za leto 1893 brojala okolu 60.000 članov. Ako računamo številce Slovencev na 1/4 milijona, pride torej na 25 Slovencev v eni udi, ali na 100 Slovencev 24 knjig. Po vsej pravici vzklika gori omenjeni list: „Kje je narod na vesoljnem svetu, ki se more primerjati nam ubogim Slovincem? Nemci pa vele, da smo „inferiore Race“. — Številke govore!“ Mi pa pristavljamo, da ne le Nemci, ampak tudi Italijani nas smatrajo za podrejeno pleme ter man hote kratiti na podlagi te lažnjive trditve pot do nadaljne izobrazbe. Glej zadevo slovenske šole, o kateri govorimo na uvodnem mestu! No, številke te govore, da smo Slovenci ukaženjen, za vse lepo in blago dovteten narod — vreden vsakako boljše bodočnosti, nego bi nam je hoteli prisoditi neprijatelji naši.

Obsojeni italijanski izgrezniki. Dne 16. t. m. vršila se je pred okrajnim sodiščem v Kopru kazenska obravnava proti onim junakom, ki so dne 27. oktobra 1891. „bombardirali“ skoro cele štiri ure stanovanje duhovnika Antona Legovića. Tu je vredno omeniti, da je to stanovanje komaj 20—25 metrov oddaljeno od glavne straže v Kopru. Obsojena sta bila samo dva na dva, odnosno na tri dni zapora, dasi jih je „bombadiralo“ najmanj 50. „Naša Sloga“ čudi se po vsej pravici, kako da sta od tolikih „kanonirjev“ došla le dva pravici v roke.

Pred okrožnim sodiščem v Kopru se je vršila dne 11. t. m. kazenska razprava proti znanemu dru. Piu Gambiniju radi razžaljenja časti. Tožil ga je duhoven Legović. Gambini je bil obsojen na 15 gl. globe in v stroške obravnave.

Dramatiški odsek „Trž. Sokola“. Dne 15. t. m. zbralo se je v dvorani „Tržaškega Sokola“ lepo število gospic i gospodov, kateri hočejo požrtvovalno delovati pri „Dramatiškem odseku“.

Ako kdo izmed mladih gospic in gospodov želi pristopiti temu odseku, blagovoli naj priti v ponedeljek ob 8. uri zvečer v društveno dvorano „Via Caserma“.

Iz Branice se nam piše: Ne vem se spomniti, da bi bilo kedaj čitati kaj iz osamljene naše vasi; uprav to mi daje pogum, da nas, Vi gospod urednik, ne bode prezrli, marveč da bode resnične opazke poslušali ter jih ponatisnili blagovolili v cenjenem listu „Edinosti“!

Da pa ni bilo do sedaj nikakoršnih novic iz naše borne vasi, vzrok bil je ta, da smo bogatina pustili v bogatstvu njegovem ter tolažili, podpirali reveža v siromaštvu njegovem. Stori nismo nikomur nič žalega, jednako smo želeli tudi mi od družih.

Kar se pa sedaj dogaja v vasi naši, ne smemo. ne moremo zamolčati. Svet sodi sam!

Dne 7. t. m. šli smo iz cerkve, in kaj vidimo, kaj slišimo? Iz cerkve gredé zapazimo znanega rogovileža, držečega v rokah list ter oklicujočega: „Kar je zunanjih ljudi, ne smejo priti k službi božji pod njihov zvoni!“

Čudno a vendar istinito! Da pa se p. t. gg. čitatelji prepričajo, kam je to merilo, povedati moramo, da to ni zadevalo ptujcev iz družih vasi, kajti ti ne hodijo k nam k službi božji, marveč vse to bilo je napeto proti nam Trbižanom, ki smo, dasi tudi Braničarji, podredjeni pa štaškemu vikarijatu.

Do sedaj ni prišlo nikomur na misel, če tudi hodimo že 18 let v Branico k službi božji, da bi se nam oklicem prepovedalo pohajanje v hišo božjo; sedaj pa naenkrat ta prepoved!

Dovoljujemo si toraj uprašati vse one, ki so to zmešali: Je li kje kaka točka v državnem ali deželnem zakoniku, ali pa kak ukaz občinskega reda, ki bi dovolili takov preklieč? Povejte nam! Ako nam to storite, prepričani smete biti, da Vas hočemo slušati! Ker pa tega do sedaj nismo čitali nikjer, čudno se nam zdi, kako se je prizadevanjem kaj takega ukresalo v njihove glave, da kar na svojo pest kaj takega preklicujejo! Človeku moremo vse prepovedati, le cerkve ne!

Oglejmo si kako nedeljo cerkev starega sv. Antona v Trstu, tu kar mrgoli ptujcev, ki obiskujejo božji hram, in vendar ne pride nikomur na misel, da bi jim hojo v cerkev zabranjeval. Zapomnite si to! Čudno je tudi to, da se je uprav ta rogovilež širil pred cerkvijo ter te podlosti naznanjal, ko vendar vsi vemo, da ni noben občinski sluga! Bog vé, kako mastno plačilo je dobil za-to? Zmodriti bi ga vendar moral že znani „koš“, s katerim je imel toliko posla. 6—10 oseb zahaja iz vasi Trbižani v Branico k službi božji; radi tako pičlega števila, menda vendar ni take gnječe, kakor jo ti opisujejo.

Ker smo pa tako daleč prišli, da se Trbižanom ugod v cerkev zabranjuje, poprašamo jih še to in sicer mimo gredé: „Se-li niso Trbižani z darom odzvali, ko se je nabiralo za sv. Katarine podobu, za sveče pri duplirjih, za smodnik, za oltar, za cerkveni tlak itd.? To vse naj se pomisli, in ne bode se nas v cerkvi več suvalo!“

Toliko za sedaj, pripravljeni pa smo še marsikaj navesti; za danes Vam le rečemo: „V naglici storjeno, gotovo skazeno“!

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrala neka družba v gostilni „Alla Vittoria“ 70 kr.

Sadjarski zadrugi na Slapu je podelilo ministerstvo za poljedelstvo 500 goldinarjev podpore.

Iz Št. Vida pri Vipavi izginel je neki strojar po domače „Ajdovec“. Pogrešajo ga že 20 dni.

„Učiteljskega Tovarisa“ šteje 6. pri naša sledečo vsebino: J. Ravnikar — Litija: Jan Amos Komenski. — I. K. —

Trb.: Na katerih berilih II. in III. čitanke bi se dalo iz zdravjeslovja (higijene) počevati in v katerem obsegu? — Peticija odbora deželne učiteljske konferencije za zboljšanje učiteljskih plač. — Iz deželnega zbora. Jožef Korošec: Laž. vzrok slabe vzgoje in kako ji odpomoči. — Francišek Gross — Suhorje: Naša učiteljska društva. — J. Marn: Knjiga slovenska. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Listek. — Društveni vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

„Levstikovi zbrani spisi“ izidejo v petih zvezkih. Prva dva zvezka sta že izšla in obsežata „Poezije.“ Ostali trije zvezki izidejo v kratkih presledkih. Izdaja „Levstikovih zbranih spisov“ je gotovo prevažen in vesel dogodek v našem slovenskem življenju in prav radi se pridružujemo sodbi „Ljublj. Zvona“, „da Levstiku pesniku gre prav tako častno mesto kakor Levstiku kritiku in jezikoslovcu.“ Istotako se pridružujemo želji istega lista, da bi občinstvo slovensko dejanski priznalo trud izdajateljev in požrtvovalnost založnikov. Založnika sta Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Omenjamo še, da sta priredila založnika za vse spise štiri izdaje in sicer stane broširana izdaja: gl. 10-50, v platno elegantno vezana gl. 13-50, v pol francoskem usnji gl. 14-50 in slednjič v prekrasni fini vezbi gl. 15-50.

Mlekarnstvo. Vsak gospodar se je že uveril, da se po zimi vsled krmljenja krav v hlevu zmanjša dobrota mleka kakor tudi da molža ni tako izdatna. Ne moremo si kaj, da ne bi gospodarje opozorili, na Kwizde Korneuburški prašek za rejo živine Frana Iv. Kwizde, c. in k. avstr. in kralj. rumunsk. založnika za veterinerne aparate v Korneuburgu pri Dunaju, koji prašek je že v rabi nad 40 let z najboljšim uspehom; ta dodatek k krmi zboljša, ako se dosledno poklada živini, dobroto mleka ter dela molžo izdatnejšo.

Poziv.

V nedeljo ob 5. uri popoldne je v prostorih „Del. podp. društva“ posvetovalje radi volitve novega odbora pri prihodnjem obnem zboru tega društva.

V Trstu 14. marca 1892.

Ivan Hvastja
načelnik nadzornikov.

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

Kava	Mocca	100 K.	128.—	130.—
Rio biser jako fina	„	„	„	„
Java	„	„	„	„
Santos fina	„	92.—	94.—	„
„ srednja	„	85.—	87.—	„
Guatemala	„	113.—	114.—	„
Portorico	„	132.—	134.—	„
San Jago de Cuba	„	„	„	„
Ceylon plant. fina	„	132.—	134.—	„
Java Malang. zelena	„	113.—	114.—	„
Campinas	„	„	„	„
Rio oprana	„	112.—	116.—	„
„ fina	„	90.—	91.—	„
„ srednja	„	83.—	85.—	„
Cassia ligna	„	26.—	„	„
Macisov cvet	„	380.—	390.—	„
Inger Bengal	„	„	„	„
Papar Singapore	„	40.—	41.—	„
Penang	„	33.—	34.—	„
Batavia	„	37.—	38.—	„
Piment Jamaika	„	34.—	„	„
Petrolej ruski v sodih	100 K.	5.25	„	„
„ v zabojih	„	7.—	„	„
Ulje bomažno amerik.	„	30.—	32.—	„
Lecce jedlino j. f. gar.	„	41.—	42.—	„
dalmat. s certifikat.	„	41.—	42.—	„
namizno M. S. A. j. f. gar.	„	50.—	52.—	„
Aix Vierge	„	56.—	57.—	„
„ fino	„	52.—	54.—	„
Limonji Mesina	zaboj	3.—	4.—	„
Pomeranče Puljske	„	3.50	4.—	„
Mandli Bari I. a.	100 K.	70.—	72.—	„
dalm. I. a. s. cert.	„	74.—	76.—	„
Pignolli	„	22.—	„	„
Riz italij. najljepši	„	21.—	„	„
„ srednji	„	16.—	„	„
Rangoon extra	„	14.—	14.25	„
„ I. a. carinom	„	12.—	12.50	„
„ II. a.	„	10.—	„	„
Rožiči puljski	„	„	„	„
dalmat. s cert.	„	„	„	„
Smokve puljske v sodih	„	14.—	14.50	„
„ v venci	„	32.—	34.—	„
Sultanine dobre vrsti	„	15.—	„	„
Suho grozdje (opaša)	„	20.—	21.—	„
Čibebe	„	„	„	„
Slaniki Yarmouth	sod	„	„	„
Polenovke sredne velikosti	100 K.	39.—	„	„
„ velike	„	39.—	„	„
Sladkor centrifug. v vrečah	„	35.—	34.50	„
certifik.	„	„	„	„

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in št. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghenga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskarije. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarno „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sargent (blizu tohtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilni obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Romanina št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko spadajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 80.-19

Anton Vrabec, trgovina z stekleno lončenino in lesenino itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg „Ponte rosso“) se priporoča tržaškim in vnanjim Slovincem. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“ Via Valdirivo št. 19 (polog Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškim Slovincem in na deželi. Toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Za obilni obisk prosi gostilničar Ivan Sirona. Cl.

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moko, otrobov, turšice, ovsa in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moko itd. po najnižjih cenah. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz Št. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz Št. Petra, sveža (frišana) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Isti je odprl tudi podružnico v ulici S. Sebastiano blizu solnega trga. Cl.

Franjo Delak Piazzetta Cordarioli št. 3 blizu novega trga, prodaja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje, čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia. Prodaja domač kranjski brinovci po 1 gld. 80 kr. boteljko, dalmatinsko tropinjsko žganje po 1 gld. 10 kr. liter. Cl.

Anton Krajcer, Piazza Bariera vecchia, pekarija in trgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnemu občinstvu. Cl.

Anton Šenka Via Barriera vecchia št. 19 III. nadstropje, izdeluje moške obleke po najnovejšem kroju. V njega delalnice vsprejemajo se tudi naročila na raznovrstno moško in žensko perilo, koja se izdeluje lično in po najugodnejših cenah. Cl.

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, sladšice itd. 10-48

Gostilna „Al Gallo d'oro“ via Ghega toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunanji in sicer loko stacijon Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kake druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila. Covicich. 5-10

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja vsake vrste manufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih avstrijskih tovarn. Cene nizke. 49-9

Vabilo

k rednej glavnej skupščini „posojilnice in hranilnice v Kopru“, koja se bo obdržala v Kopru dne 3. aprila t. l. ob 10. uri pred poldne se sledečim dnevnim redom:

1. Sporočilo tajnika o delovanju zadruge v letu 1891.
2. Sporočilo nadzorstva o računih zadruge l. 1891.
3. Volitev odbora.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slobodni predlogi.

Odbor „Posojilnice in hranilnice“
V Kopru 16. marca 1892.

Kar se dobiva strojev

za kmetijstvo in obrtnijstvo, za pohištvo in za drugo rabo, najde se v zalogi tvrde

Zivic in družb. v Trstu
— 71 — ulica Zonta 5

vse garantirano in ceneje.

Za zdaj priporoča posebno svoje vinske stiskalnice, mline, sesalke itd. Izdeluje vodovode, mline in druge tvornice na par in na vodo.

Priporoča se omenjena tvrdka vsem rojakom za obilne naročbe.

500 goldinarjev

dobi vsak bolnik na pljučah, koji nebi našel gotove pomoči v porabi maltoznega izdelka.

Kašelj, hripavost, naduha, katar na pljučah in v sapniku, izmečki itd. prenehajo že v malo dneh; na stotine je rabilo že ta izdelek z vspehom. Maltoza ni tajno sredstvo, ampak prireja se po vplivanju slada na turšico. Na ogled so spričevala najvišjih avtoritet. Cena: 3 steklenice z zabojo gold. 3, 6 steklenice gold. 5, 12 steklenice gold. 9.

2-6 — **Albert Zenkner** 5-6
iznajditelj maltoznih preparatov. Berlin (26).

Kôtranove sladčice

katere izdeluje lekarničar
PRENDINI v Trstu
Telefon št. 334. 24-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norvedskega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva.

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proživajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizke ceni. Da se ogne ponarejanju na enej plati vdobljeno ime izdelovalca Prendini in na drugoj besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralni prah. ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg
— katlja velja 30 novč. 19-100

Tinktura za želodec,

katere prireja **G. PICCOLI**, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta je mehko uplivno, delovanje prebavnih organov ureja joče sredstvo. Krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojskih po 12 in več steklenic. Zabojski z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 stekl. 5 kg. teže, velja gl. 5.26. Poštno plača naročnik. Po 15 kr. stekleničica razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 7-25

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specialiteto. Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gld. 50 kr. Recept priloži se gratis. Jamčim najboljši vseh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za ojačanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, rožek okus in se dobiva le pri meni. Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000 litrov) vstevši pouk o uporabljanju.

Razum teh specialitet ponujam vsakovrstne esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likerov itd. najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Recept prilagoja se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik
20-20 in PRAG. 30-50

Iščejo se solidni zastopniki.

Tvari za odjela.

Peruvien i dosking za visoko svećenstvo; propisane tvari za c. kr. činovničke uniforme, to za veterane, vatrogasce, sokolaše, livre; sukno za biljard i igrače stolove, lođen i nepromočne lovačke kapute, tvari koje se pere, plaid za putnike od 4-14 itd. Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čisto vunene suknene tvari nipošto jeftine cunje, štoto ih posvud nudjaju, te jedva podnose krojačke troškove, neka se obrati na

IV. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna na kontinentu.

U mojem stalnom skladištu u vriednosti od 1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetskoj poslovnici jest pojmljivo, da preostane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam uviditi, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemože poslati uzorke jer nebi uz koju stotinu naručaba uzorak u kratko ništa preostalo, te je ono usljed toga prava sljeparija, kad tvrde se suknom objelodanju uzorke odrezaka i ostataka, te su u takovih slučajevih odrezci uzoraka od zastarelih težko prodajućih se komada, koji nisu vriedni nit trećinu navadne kupovne cijene.

Odrezi, koji se nedopadaju, zamjenjuju se il se povratu novac. Kod naručbe treba navesti boju, dužinu i cijenu.

Pošiljke jedino uz poštarsko punje, 24-2 preko 10 for. franko. 5-24

Dopisuje u njemačkom, mađarskom, češkom, poljskom, talijanskom i francuskom jeziku.

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. ... avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50-10

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Na obroke

po eden in dva goldinarja na mesec prodaja podpisani postavno dovoljene loterijske srečke; žrebanje 3 do 6krat na leto, dobitki od 10 do 150 tisoč gld.; po plačanju prvega obroka vsakdo je lastnik srečke. Podpisani prevzame tudi verifikacijo vsakovrstnih starih i novih loterijskih srečk in papirjev proti jako nizki proviziji.

Karol Hrovatin
Caffè Commercio.

2-3

5 do 10 gold.

gotovega zaslužka na dan brez kapitala in rizika ponuja neka banka vsakotremu po vseh in tudi najmanjših krajih po razprodaji postavno dovoljenih srečk pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Punudbe se pošiljajo z naslovom: „Lose“, I. D. an- neberg, Wien, Stadt, Kumpfgasse 7. 10-10

Gostilna Piano

v Križu pri Trstu priporoča se sl. občinstvu zagotavlja do dobro postrežbo z izvrstnimi vini in okusno kuhinjo.

Črno vino po 36 kr. liter.
Belo „ „ 32 „ „ 3-12

Brnsko mlekarstvo v Brnu.

Dober, zdrel sir-opečnjak (Ziegelkäse) komad 20 kr. 4-10

Dober, zdrel švicarski sir, kilo 40 kr. Sir za desert, kilo 1 gld.

Razpošilja se po deželi točno in po poštne povzetji. — Prekupci dobe rabat.

Domače sredstvo, olajšujoče bolečine, ki je izkušeno že mnogo let.

Kwizde III fluid proti protinu.

Ceno steklenice 1 gld. a. v.

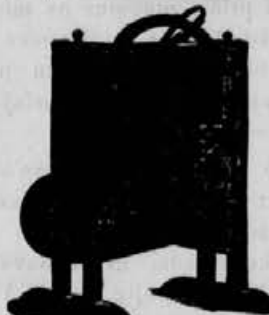
Pravo se dobiva v vseh lekarnah.

FRAN IV. KWIZDA

ces. kr. avstr. in kralj. rumenski dvorni založnik.

Okrožni lekar, Kornenburg pri Dunaju.

Zagrebačka jubilejna razstava, goriška jubilejna razstava prvo in najvišje odlikovanje.

Ph. Mayfarth & Co. Maschinenfabriken WIEN, 2/I, Taborstrasse Katalogi gratis in franko. Solidni zastopniki se vsprejmejo.

2000 komadov v prometu. Najbolji uspeh jamčijo **PH. MAYFARTH & Comp.**

ROBKALNICA ZA KORUZO

na lesenem stojalu in na roko. Mlatilnice na roko, vlačilo ali par. Mlini za čiščenje žita. Stroji za rezanje repe, mlini za razkosovanje in tlačenje. — **POSEBNI MLINI** za prirejanje drobno razkrojene koruze, moke prusto, za krmljenje konj. Stroji za meškanje krompirja, stroji za rezanje krme. Slamoreznice na roko, vlačilo in par. — Stroj za prirejanje odpadkov pri izdelovanju olja v krmo 10-7 in za parjenje krme itd.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

V TRSTU — via Molin piccolo št. 1, I. nad. — V TRSTU

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ sprejema ude, daje posojila in obrestuje hranilne vloge.

Vsak ud (zadružnik) mora plačati en gold. ustoppine in vsaj 1 zadružni delež za 10 gold., ali če hoče imeti polno volilno pravico, vsaj 3 zadružne deleže po 10 gold.

Posojila se dajejo udom na osobni kredit proti poroštvu ali na zastave (intabulacije, vrednostne listine, dragocene stvari)

Hranilne vloge se obrestujejo po 4% (višje kakor pri drugih zavodih v Trstu).

URADNE URE SO: 20

ob nedeljah od 10-11 dop. in ob sredah od 3-4 popol. Natančneje poizvedbe vsak dan od 3-4 popoldne.

Korneuburški prašek za rejo živine za konje, rogato žival in ovce.

Porablja se že skoro 40 let z najboljšim vspehom v večini hlevov, ko živina rada ne je, pri slabi prebavi, v zboljšanje in pomnoževanje mleka pri kravah; pospešuje vztrajnost živali proti kužnim vplivom.

II — Cena cele škatljice 70 kr., 1/2 škatlje 35 kr.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrecno

Kwizde korneuburški prašek za rejo živine.

Pravo se dobiva po lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA

FRAN IV. KWIZDA

c. in k. avstr. in kr. rum. dvorni založnik, okrožni lekar, Kornenburg pri Dunaju.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc

stu.